रोषकः-षिका, रोषकः-षिका, रुरोषिषकः-रुरुषिषकः-षिका, रोरुषकः-षिका; रोषिता-रोष्टा-रोष्ट्री, रोषयिता-त्री, रुरोषिषिता-रुरुषिषिता-त्री, रोरुषिता-त्री; इत्यादीनि सर्वाण्यपि रूपाणि भौवादिकरेषतिवत् (1408) ज्ञेयानि। शतरि [देवदत्ताय] [1]रुष्यन्-न्ती-ती, निष्ठायाम् [2]रुषितः-रुष्टः, रुषितमनेन, रुट्-रुड्-रुषौ-रुषः, [3]भीरुट्, इतीमान्यस्माद् भवन्तीति विशेषः।

(1430) "रुष रोषे" (X-चुरादिः-1671. अक. सेट्. उभ.)

'रुट—' इति क्षीरस्वामी। 'शपि रोषति हिंसायाम्, रोषे रुष्यति रोषयेत्॥' (श्लो. 179) इति देवः।

रोषकः-षिका, रुरोषयिषकः-षिका; रोषयिता-त्री, रुरोषयिषिता-त्री; इत्यादीनि समस्तान्यपि रूपाणि चौरादिकचोरयतिवत् (546) ज्ञेयानि।

(1431) "रुसि भाषार्थः" (X-चुरादिः-1791. अक. सेट्. उभ.)

आस्वदीयः। क्षीरस्वाम्यादयः अमुं न पठन्ति।

रुंसकः-सिका, रुरुंसयिषकः-षिका; रुंसयिता-त्री, रुरुंसयिषिता-त्री; इत्यादिकानि सर्वाण्यपि रूपाणि चौरादिककुंशयतिवत् (232) बोध्यानि।

(1432) "रुह बीजजन्मनि प्रादुर्भावे च"

(I-भ्वादिः-859. अक. अनि. पर.) ज्वलादिः।

'—प्रादुर्भावे च' इति केचिन्न पठन्ति। 'रुह जन्मनि—' इति न्यासे पाठः।

---

1. दिवादित्वात् शतरि श्यन्। 'क्रुधद्रुहेर्ष्यासूयार्थानां यं प्रति कोपः' (1-4-37) इति कोपविषयस्य देवदत्तस्य सम्प्रदानसंज्ञायां 'चतुर्थी सम्प्रदाने' (2-3-13) इति चतुर्थी।

2. 'रुष्यमत्वर—' (7-2-28) इति निष्ठायामिड्विकल्पः। तकारादावार्धधातुके, 'तीषसहलुभरुषरिषः' (7-2-48) इति इड्विकल्पनात्, निष्ठायाम्, 'यस्य विभाषा' (7-2-15) इति इट्प्रतिषेधे प्राप्तेऽनेनेड्विकल्पोऽत्रेति बोध्यम्।

3. भियं रुष्यतीति भीरुट्छन्दोविशेषः। अत्र रथन्तरादिशब्देष्विवव्युत्पत्तिप्रदर्शनं कृतम्। नावयवार्थेऽभिनिवेशः कार्यः, संज्ञाशब्दत्वात्। 'मा नानुभूः स्वकान् दोषान् मा मुहो मा रुषोऽधुना॥' (भट्टिकाव्ये 15-16) इत्यत्रास्य धातोः यद्यपि अकर्मकत्वं दृश्यते, तथापि अभिधानस्वाभाव्यादत्र सकर्मकत्वम्। यद्वा, भिया रुष्यतीति भीरुट् इत्यकर्मकव्युत्पत्तिरप्यत्रोपपन्नेत्यास्तां तावत्।